

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา
จังหวัดแพร่

นายไกร ไทยกลา

ศูนย์วิทยพัทธยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2524

THE ACADEMIC ADMINISTRATION IN THE ELEMENTARY
SCHOOLS OF PHRAE PROVINCE

Mr. Krai Thaiglar

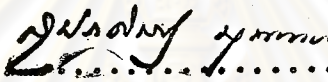
ศูนย์วิทยทรัพยากร
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1981

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดแพร่
โดย   นายไกร ไทยกกล้า
ภาควิชา   บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สังข์ อุทรานันท์

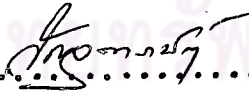

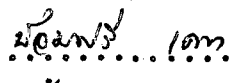
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ มุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ
(ดร.ฉัฐนิภา คุปรัตน์)

.... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สังข์ อุทรานันท์)

.... กรรมการ
(ดร.นอมศรี เคท)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดแพร่
ชื่อนิสิต นายไกร ไทยกล้า
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงัด อุทรานันท์
ภาควิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2523

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดแพร่
2. เพื่อศึกษาภารกิจและการปฏิบัติงานด้านวิชาการที่เป็นจริงของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดแพร่
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดแพร่

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และครูปฏิบัติการสอน จากโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก จำนวน 15, 38 และ 43 โรงเรียน ตามลำดับ รวมทั้งสิ้น 96 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 30 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมดในจังหวัดแพร่ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารและครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 412 ฉบับ ได้รับคืน 377 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.50 แยกได้เป็นผู้บริหารโรงเรียน 91 คน และครูปฏิบัติการสอน 286 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งสร้างขึ้นเป็นแบบเลือกตอบ มาตราส่วนประมาณค่า

และแบบปลายเปิด โดยตามเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน การบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ คือ อาคารสถานที่ หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การดำเนินการเรียนการสอน กิจกรรมนักเรียน และการนิเทศการศึกษา รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทำการทดสอบความแตกต่างของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนทั้งสามขนาด โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance)

ผลการวิจัย

1. โครงสร้างการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดแพร่ โรงเรียนทุกขนาดได้กำหนดนโยบายหรือเป้าหมายของโรงเรียนไว้ชัดเจน ส่วนการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงาน การบริหารงานวิชาการระดับสายวิชาหรือสายชั้น และการจัดทำแผนภูมิแสดงโครงสร้างการบริหารงานในโรงเรียนมีความแตกต่างกัน โดยที่โรงเรียนขนาดใหญ่แสดงไว้อย่างละเอียดชัดเจนกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก
2. ภารกิจและการปฏิบัติงานด้านวิชาการที่เป็นจริงในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดแพร่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการดำเนินการเรียนการสอน และด้านการศึกษา โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอาคารสถานที่นั้นโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางมีการปฏิบัติระดับปานกลาง แต่โรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปฏิบัติน้อย และสำหรับด้านกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนทุกขนาดมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติน้อย
3. ปัญหาและอุปสรรคของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดแพร่ โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาอยู่ในเกณฑ์มากเกี่ยวกับจำนวนบุคลากรในโรงเรียนไม่เหมาะสมกับงานและความไม่เพียงพอของห้องเรียน ห้องสมุด หนังสือ และวารสารต่าง ๆ ส่วนด้านอื่น ๆ คือ การนำหลักสูตรไปใช้ การดำเนินการเรียนการสอน กิจกรรมนักเรียน และการนิเทศการศึกษา โรงเรียนทุกขนาดเป็นปัญหาอยู่ในเกณฑ์น้อย

Thesis Title   The Academic Administration in the Elementary
                         Schools of Phrae Province

Name   Mr.Krai   Thaiglar

Thesis Advisor   Assistand Professor Sangad   Utranand, Ed.D.

Department   Educational Administration

Academic Year   1980

ABSTRACT

Purposes of the study:

1. To study the academic administrative structures in the elementary schools of Phrae Province.
2. To study the tasks and the performances of the academic administration in the elementary schools of Phrae Province.
3. To study the problems and obstacles concerning the tasks and the performances of the academic administration in the elementary schools of Phrae Province.

Procedures:

Samples of this study were composed of administrators and teachers in large, medium, and small schools, with the amount of 15, 38 and 43 schools respectively. These 96 schools were approximately thirty percent of the total schools of Phrae Province. Four hundred and twelve questionnaires were sent 96 administrators and 316 teachers in those schools. Three hundred and seventy seven

questionnaires were returned from 91 administrators and 286 teachers, which was 91.50 percent of the total sample. The tool used in this research was the questionnaire which composed of 3 types: check list, rating scale and open-ended. The questionnaire was divided into three parts: the structure of academic administration; activities concerning academic administration; and problems and obstacles in the academic administration. The content of the questionnaire covered the academic administrative structure, school-plants, curriculum and curriculum administration, instructional processes, student activities and supervision. The data was analyzed by using of percentage, mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.) and testing the difference between means by using of one-way analysis of variance.

Findings:

1. The elementary schools in Phrae Province had set up their own policies or aims clearly. The functions of teachers in the academic administration for class levels and administration charts in the schools were differences. The academic charts of the large schools were systematically planned.

2. The academic administrative tasks in the areas of curriculum and curriculum administration, instruction and supervision were seem to be the moderate degree of performance in all size of elementary schools in Phrae Province. The school plants were seem to be the moderate degree of performance exepcted the small size schools. For the student activities were seem to be less

degree of performance in all size of the schools.

3. What regard to problems and obstacles concerning the academic administration in the elementary schools of Phrae Province, the small schools were classified to be more problems in the personnel and school plants. For the curriculum and curriculum administration, instruction, student activities and supervision were classified to be less problems in all size of the schools.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาเป็นอย่างดียิ่งจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สังข์ อุทรานันท์ อาจารย์ที่ปรึกษา ให้ความแนะนำตั้งแต่เริ่มเสนอ
โครงร่างวิทยานิพนธ์จนจบสิ้นกระบวนการวิจัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เปรยยอด อาจารย์ ดร.วีรวัฒน์ สุทธิรัตน์ และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมฆ ให้ความแนะนำ ช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา

อาจารย์เสนา บุญพันธ์ อาจารย์ยุทธชัย อุตมา ให้อำนวยความสะดวกใน
การติดต่องานต่าง ๆ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ ให้ความช่วยเหลือแจก
และเก็บแบบสอบถามจากโรงเรียนให้ได้อย่างเรียบร้อย

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับคุณแม่ที่ห่วงใยลูกเป็นอย่างยิ่งขณะทำ
วิทยานิพนธ์ คุณความดีที่พึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศแด่ดวงวิญญาณของ "พ่อ"
ผู้ซึ่งอุทิศทุกอย่างเพื่อการศึกษาของลูก

ไกร ไทยกกล้า

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฅ
รายการแผนภูมิประกอบ	ด
บทที่	

1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	6
สมมติฐานของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย	7
คำจำกัดความ	7
วิธีดำเนินการวิจัย	8
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	9
การเก็บรวบรวมข้อมูล	9
การวิเคราะห์ข้อมูล	10
ลำดับชั้นในการวิจัย	10
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
ความหมาย ความสำคัญ และขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการใน	
โรงเรียน	12
โครงสร้างการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา	16

บทที่

หน้า

กระบวนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา	16
ปัญหาและอุปสรรคของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถม- ศึกษา	39
3. วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	41
กลุ่มตัวอย่างประชากร	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
การวิเคราะห์ข้อมูล	45
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	46
4. การวิเคราะห์ข้อมูล	50
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายและขอเสนอแนะ	78
บรรณานุกรม	86
ภาคผนวก	91
ภาคผนวก ก.	92
ภาคผนวก ข.	119
ประวัติผู้เขียน	123

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

	หน้า
1 จำนวนครูกลุ่มตัวอย่างของประชากรแยกตามขนาดโรงเรียน	42
2 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน	45
3 การกำหนดนโยบายหรือเป้าหมายในการดำเนินงานโรงเรียน	51
4 การจัดแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานพิเศษในโรงเรียน	52
5 การบริหารงานวิชาการระดับชั้นหรือสายวิชา	53
6 การจัดทำแผนภูมิแสดงโครงสร้างการบริหารงานในโรงเรียน	54
7 ภารกิจการบริหารงานวิชาการด้านอาคารสถานที่	59
8 ภารกิจการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้..	61
9 ภารกิจการบริหารงานวิชาการด้านการดำเนินการเรียนการสอน	63
10 ภารกิจการบริหารงานวิชาการด้านกิจกรรมนักเรียน	68
11 ภารกิจการบริหารงานวิชาการด้านการศึกษา	70
12 เปรียบเทียบภารกิจการบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ ในโรงเรียน..	72
13 ปัญหาและอุปสรรคด้านต่าง ๆ ในโรงเรียน	73
14 ปัญหาและอุปสรรคด้านต่าง ๆ ในโรงเรียนโดยสรุป.....	76

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่		หน้า
1	สายการบริหารงานวิชาการ แบบที่ 1	17
2	สายการบริหารงานวิชาการ แบบที่ 2	18
3	สายการบริหารงานวิชาการ แบบที่ 3	19
4	สายการบริหารงานวิชาการ แบบที่ 4	20
5	แผนภูมิการบริหารงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ แบบที่ 1	55
6	แผนภูมิการบริหารงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ แบบที่ 2	56
7	แผนภูมิการบริหารงานในโรงเรียนขนาดกลาง	57
8	แผนภูมิการบริหารงานในโรงเรียนขนาดเล็ก	58

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย